

moću praktičnih i prostih sistema gojiđbe postigli sjajni rezultati, posve je moguće, da bi to težaci pripisali magičnoj moći novca, te bi stavili u glavu, da oni to ne mogu postići, jer nisu u stanju uzdržavati gojiđbe od luksusa. Tim bi se dobrim dielom izgubila neposredna korist pokušaja, makar ovi imali izvrstan uspjeh.

Nadalje bilo bi zgodno, da se c. k. Namjesništvo pobrine, kako bi bilo moguće dieliti umjetni prsti i zdravi gnjoj kao što i sječenje sočivnih biljaka za zeleno gnjojenje uz cieniu što je više moguće obaljenu, onim gojiteljima maslina, koji bi zbilja imali namjeru, upotrebit ga za gnjojenje svojih maslinjaka, i da dađe sastaviti odnosni razumljivi naputak te naredi putujućim učiteljima u pojedinim kotarima, da budu pri ruci gojiteljima maslina i da im daju potrebite praktične naputke o uporabi ovog gnjoja i o načinu zelenog gnjojenja.

Što se pak tiče raznovrstnosti maslinâ, koje se goje u pokrajini koliko sam mogao doznati po zatraženim obavjestima, bit će ih jedno dvaestak. Između ovih osobito je razprostranjena tako zvana *obljica*, sa velikim plodom, oblim, koji dava sladko ulje, koje inače lake postaje ranketivo, zatim *piculja* koja, kako se misli, dava bolje ulje, što se dulje održava. Premda gojitelji maslina u obće hvale postojeće vrste u raznim pogledima, ipak cienim, da bi bila vrlo važna zadaća, podvrći ih pomnijom i strogom elajografičnom proučenju, eda se za svaku vrstu ustanove ozbiljni i sjegurni podatci obzirom na pravo njeno razprostranjenje, na uzrast i na prilagodjenje njezino u raznim položajima i zemljištima, na redovitost razplodjivanja, na prihod i vrstu ulja i na mogućnost očuvanja istoga, te napokon na otpornost proti neprijatnim uplivima.

Ovo proučavanje moglo bi imati veliku praktičnu znamenitost, jer bi omogućilo dobro razlučenje i sjegurni izbor onih vrsta, koje bi se zbilja pokazale prikladnim, da daju dobru i stalnu produkciju maslina, i da pribavljaju fina i aromatična ulja.

Vrste zgodno razlučene pomoću shodnih odredaba u brzo bi se navrećanjem lako razprostranile, čim se sviet, bude li se pravljenje ulja dobro razvijalo, uvjeri o njihovoj vrstnoći i prednosti pred drugim razprostranjenim vrstama. To se je dogodilo i u drugim zemljama, a naročito u Puljama, gdje se je u vrlo kratko doba na široko razprostranila vrsta, tako zvana *Baresano*, čim se je obaznalo, da ista u Bari i Barleti dava najbolju vrstu ulja.

Pomnijivo razlučenje postojećih raznih vrsta maslina i gojenje malo ali odabranih vrsta, imalo bi posljedicom, ne samo veću i bolju produkciju, već i dobijanje ulja postojanijeg tipa i vrste, a to bi vrlo povoljno utjecalo na sjegurniju i probitačniju razprodaju istih. Ovo